

Digitalni obrok:

Wolfgang Ernst & Stefan Höltgen

Predavanji in razprava, moderira Robert Bobnič

Četrtek, 17. junij 2021, ob 16.00 na spletu (Zoom)

Wolfgang Ernst: Proti metafori »mrtvih medijev«. »Objektivizirana« in procesualna medijska analiza v Medijskoarheološkem fundusu ter »radikalna medijska arheologija« kot njena raziskovalna metoda

Tehnični mediji niso nekaj spekulativnega – dejansko obstajajo. Četudi njihove konkretizacije opredeljujemo z oznako „historično“, so radikalno prisotni. Pogoji za kritično analizo teh medijev sta njihova dejanska prisotnost in delovanje, zato je ne moremo zvesti zgolj na raven ilustracije ali muzejskega predmeta. Da bi študentje in raziskovalci takšne medije lahko doživeli v vsej njihovi materialni odpornosti in z vsemi energetskimi posebnostmi, je bil v okviru Humboldtove univerze v Berlinu ustanovljen Medijskoarheološki fundus (MAF) medijskih znanosti, ki domuje v prostorih nekdanjega prebivališča filozofa Hegla.

Pred samo predstavitvijo MAF bodo udeleženci v okviru tega predavanja dobili vpogled v njegovo nevidno ozadje z uvodom v raziskovalno metodo „radikalne“ medijske arheologije. V okviru raznovrstnih umetniških in „hekerskih“ praks, kot je npr. The Dead Media Project, se medijska arheologija pogosto nekritično zveja na oznako retroestetske nostalgije po zastarelih tehnologijah ali pa se

preprosto razume v historističnem smislu (kot npr. „steampunk“ v književnosti in v narativnih zasnovah računalniških iger). „Berlinska šola“ medijskih znanosti v nasprotju s tem – vsaj načelno – vztraja pri nujnosti (ponovnega) uprizarjanja tehnoloških entitet: v smislu elektronske strojne in računalniške programske opreme „od blizu“, pa tudi s stališča konceptualne teorije medijev (tehnológos).

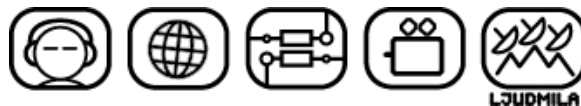
Stefan Höltgen: *Signali in šumi. Prizori iz retroračunalniškega hekerskega prostora*

Laboratorij signalov je delovni prostor za praktično udejstvovanje na področju medijske znanosti. Obnova laboratorija je ob selitvi Oddelka za muzikologijo in medijsko znanost v berlinski Kupfergraben leta 2012 stekla tako rekoč iz nič: prostor so napolnili starinski digitalni in analogni računalniki, videoigre, namizne igre ter orodja za elektrotehnično brkljanje in programiranje. Laboratorij signalov danes nudi prostor za raziskovanje operativne zgodovine računalništva, predavalnico, kjer se študentje tako prvostopenjskega kot drugostopenjskega študija seznanjajo z znanstvenimi metodami računalništva, ki jim nudijo okvir za odkrivanje in raziskovanje medijske tehnologije, pa tudi hekerski prostor za retroračunalničarsko skupnost v Berlinu in njegovi širši okolici.

V okviru laboratorija enkrat mesečno poteka okrogla miza, na katero lahko udeleženci prinesejo svoje stare zbirateljske predmete s področja računalništva, jih predstavijo ali se s pomočjo drugih lotijo njihovega popravila. Štirikrat letno se v laboratoriju odvije tudi retroigričarski dogodek. Udeleženci srečanj z uporabo dejanskih platform na podlagi prakse in specifičnih raziskovalnih vprašanj (npr. „napake v videoigrah“, „videoigre in sinteza govora“ ipd.) analizirajo historične računalniške in videoigre. V okviru Laboratorija signalov je bilo zasnovanih tudi več razstav – tako v Berlinu kot v drugih mestih po Nemčiji.

V okviru predstavitve bo kustos Stefan Höltgen predstavil laboratorijsko zbirko ter pokazal nekaj izbranih predmetov in njihovo delovanje. Udeleženci predstavitve bodo ob specifičnih primerih spoznali, kako lahko računalniška arheologija strojem zastavi vprašanja, ki jih ljudje (niti sami izumitelji) ne bi mogli. V središču zanimanja bo videoigra „Pong“ ter nekaj njenih najzanimivejših in najbolj nenavadnih izvedb. Ob igri „Pong“ bo kustos s svojimi kolegi prikazal, kako se zgodovina, epistemologija, arheologija in računalništvo spajajo v medijsko in računalniško arheologijo.

Dr. Wolfgang Ernst je redni profesor za medijsko teorijo na Inštitutu za muzikologijo in medijske znanosti Humboldtove univerze v Berlinu. Izhaja iz akademskega polja zgodovine in klasične filologije (latinska filologija in klasična arheologija), njegovo neizčrpno zanimanje za kulturne časovnosti pa ga je zbližalo s porajajočo se, v tehnologijo usmerjeno „nemško šolo“ medijskih znanosti. Akademsko zanimanje ga je vodilo od teorije arhiva in muzeologije do medijskih materialnosti. V središču njegovega trenutnega raziskovalnega dela so „radikalna“ medijska arheologija kot metoda, epistemologija tehnológosa, teorija tehnične hrambe, tehnologija kulturnega prenosa, mikročasovna medijska estetika in njen kronopoetski potencial ter zvočna analiza (sonicity) z vidika medijske

Društvo LJUDMILA, laboratorij za znanost in umetnost

epistemologije. Ernstova najnovejša knjiga nosi naslov [Technológos in Being. Radical Media Archaeology and the Computational Machine \(2021\)](#).

Stefan Höltgen (PhD, ScD) je raziskovalec medijskih znanosti na Humboldtovi univerzi v Berlinu. Tam raziskuje in poučuje medijsko in računalniško arheologijo, poleg tega pa skrbi za oddelčne medijske in računalniške zbirke, ki jih tudi ureja. Opravlja tudi delo znanstvenega svetnika za Muzej računalništva v Oldenburgu. [Več informacij o njegovem delu.](#)

Kontakt: stefan.hoeltgen@hu-berlin.de.

Robert Bobnič je doktorski študent medijskih študij na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani in raziskovalec na Centru za proučevanje kulture in religije. Njegovo raziskovalno zanimanje sega na področja popularne glasbe, zvočnih kultur in medijske teorije, s poudarkom na zgodovini in epistemologiji medijske tehnologije.

Naslovka: Dorijan Šiško

Produkcija: Ljudmila, laboratorij za znanost in umetnost, in Zavod Projekt Atol, s podporo Ministrstva za kulturo in Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana.